Київський патріархат • Українська православна церква • Волинська єпархія • 992

Волинські єпархіальні відомості

За єдину Помісну Українську Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату

№ 3 (136) березень 2016 р.

У луцькому жіночому монастирі Святителя Василія Великого, що на території кафедрального собору Святої Трійці (просп. Волі, 2), засновано недільну школу. Молебень на початок навчання 14 лютого відслужив клірик монастирського храму Великомучениці Катерини ієромонах Іларіон (Зборовський). Він окропив усіх вихованців освяченою водою. Перше заняття розпочалося з ознайомлення із монастирем, яке провели ігуменя Анастасія (Заруденець) та його насельниці. За словами матінки Анастасії, у школі навчатимуться діти різного віку. Крім церковних предметів, опановуватимуть рукоділля, театральне мистецтво тощо.

З церковного календаря

13 березня – неділя сиропусна. Згадування Адамового вигнання. Прощена неділя

Остання неділя перед початком Великого посту іменується сиропусною, оскільки саме цього дня завершується споживання молочних продуктів. У прощену неділю споминається біблійна оповідь про вигнання Адама з раю. Причина вигнання – гріх, скоєний прабатьком. Гріх же – причина страждань, хвороб, скорботи і самої смерті. Тому боротьба з гріхом – це головний подвиг на шляху до Бога. Біблія говорить нам, що перша заповідь, яку Бог дав людині, – беззаперечна слухняність. Покора – це простий і ясний закон. З покори й упокорювання народжуються усі інші доброчесності, із зарозуміння ж – усі гріховні помисли. Покора Всевишньому – головний обов'язок розумної душі, що визнає свого Творця. Адже людина створена за словом Божим, щоб наслідувати природу Бога. Вона має первинну цінність творіння. Але через гріхопадіння внутрішня первинна природа, дана людині, нею втрачена.

Цієї неділі на Літургії читається біблійна оповідь про Адама і Єву, що знехтували даром свободи і порушили божественну заповідь послуху. Закінчилося блаженне дитинство людства. «Розплющилися очі», як сказано в Біблії, але осліпло серце. У світ увійшов гріх, а через нього прийшла смерть. Утративши первозданну свободу, людина віддала себе у рабство. Рабство гріху, який став мірою відстані від Господа, що збільшується у наші дні, коли зневажається саме поняття закону.

Порятунок від цього рабства приніс Христос – Боголюдина. Цим виконалась обіцянка Божа про пришестя у світ Того, Хто буде переможцем над злом, гріхом і смертю. Він примирив людину з Богом. І, закінчивши Свій подвиг, залишив людині нову обіцянку, уклав з ним Новий Заповіт про друге Своє пришестя у світ «судити живих і мертвих, Царству ж Його не буде кінця».

Істинний піст, якому передує прощена неділя, полягає в нелицемірному і щирому дотриманні церковних правил посту – не перед очима ближніх, а перед очима Творця, не тільки в тому, щоб не їсти заборонену їжу, а насамперед у духовному вдосконаленні

Закінчення на с. 2

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця популярна волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця. Вартість одного примірника з доставкою – **1 грн 88 к.** (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – **91241**. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», радіопередач та інших аудіо,- відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: **www.pravoslaviavolyni.org.ua**

ХРОНІКА

Нововолинський отець був учасником заходу громадської організації

Клірик парафії Архістратига Михаїла священик Олексій Гольчук *26 січня* взяв участь у круглому столі «Всебічний розвиток дітей з особливими потребами», що відбувся в міському молодіжному ресурсному центрі «Нові крила» з ініціативи ГО «Світ для дітей».

Душпастир висловив готовність різнобічного сприяння Церкви у вихованні й соціалізації цих дітей.

Духовенство єпархії пом'януло героїв Крут

29 січня митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолив заупокійну літію по загиблих у бою під Крутами перед пам'ятним хрестом та взяв участь у мітингу-реквіємі на вул. Героїв Крут (район Дубнівської обласного центру).

У слові високопреосвященний зазначив, що дитяче, юне серце – найчистіше, і це проявилося в найбільшій небайдужості до зовнішніх обставин саме молоді, як на початку XX століття, так і в сьогоденні. Окрім цього, архіпастир розкритикував історичний факт – байдужість старшого покоління: коли бойовий полк бездіяльно стояв у Ніжині, студенти і гімназисти пішли на передову. Наостанок владика закликав менше заглиблюватися в скорботу по загиблих сторічної давнини, а навпаки, надихатися їхнім прикладом до свободи, життя та любові до рідної землі.

Із митрополитом молились: духовенство міського благочиння, голова ОДА Володимир Гунчик, заступник голови облради Олександр Пирожик та громадськість міста.

Поминальні богослужіння та заходи з цієї нагоди відбулися і в інших деканатах єпархії. Зокрема, настоятель ковельського собору Благовіщення Пресвятої Богородиці протоієрей Василь Мичко побував на годині пам'яті «Безсмертна слава лицарів Крут» у центральній районній бібліотеці. Про це інформаційній службі єпархії повідомила бібліотекар Ольга Бичковська.

У Нововолинську відспівали військовослужбовця Петра Мороза

Чин похорону у храмі Архістратига Михаїла *29 січня* очолив декан протоієрей Стефан Фульмес, із яким служило інше місцеве духовенство.

Провести в останню путь солдата прийшли батьки, рідні, друзі, бойові побратими. Поховали бійця на міському кладовищі біля шахти № 2.

Петро Мороз – тридцятирічний житель Нововолинська. Служив кулеметником у батальйоні тероборони «Чернівці», а згодом у 24-й окремій механізованій бригаді. Помер біля містечка Попасна, що на Луганщині, внаслідок крововиливу в мозок.

До самогубства призводять відчай і самотність

На тему «Причина суїцидів і шляхи їх подолання» говорив протоієрей Михайло Бучак, настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Маяки (Княгинінок) Луцького районного деканату, *29 січня* в черговій передачі «Що каже священик» на обласному державному телебаченні.

Самогубство – один із найбільших гріхів, говорить душпастир. Але потрібно дивитися на корінь гріха, це – відчай. Що його породжує? «Відсутність любові навколо людини», – зазначає о. Михайло. Одне необережне слово – і чаша відчаю може бути переповнена.

Духовну пустоту, за словами священика, не можна заповнити ніякими матеріальними благами. Якщо мета приземлена і вона досягнута (достаток, робота тощо), людина далі не бачить сенсу життя. І ці проблеми існують як у бідних, так і в багатих, каже панотець.

Самогубство більше вчиняють люди замкнуті, яким бракує спілкування. Дитина «сидить у комп'ютері» – і батьки цьому радіють. Але ті блукання інтернетом можуть бути гіршими, ніж вулиця, застерігає душпастир. Дитина не має живого спілкування з батьками, вона шукає «віртуальних» друзів. Душа її прагне до розмов із рідними. І це страшно, коли батьки думають про матеріальні блага, їдучи за кордон, вважає священик, а не знаходять спільної мови зі своїми дітьми.

«Приходить стан сум'яття, коли ніхто не підтримує, – каже о. Михайло, – а в такі моменти потрібно виговоритися, викричатися і знайти собі співрозмовника». Тож почути і допомогти – ось завдання, яке стоїть перед нами, зазначає панотець.

Рідним тих, котрі вчинили самогубство, треба молитися за них удома, а також давати милостиню з проханням помолитися за їхні душі.

Переглянути передачу можна на єпархіальному сайті *Pravoslaviavolyni. org. ua.*

Капелани єпархії вкотре вирушили на Схід

У черговий раз поїхали на Донбас військовими душпастирями: настоятелі парафій Великомученика і цілителя Пантелеймона в Люблинці Ковельського районного деканату священик Матвій Олійник, Вознесіння Господнього в Устилузі Володимирецького районного деканату протоієрей Юрій Здебський, клірик Володимир-Волинського собору Різдва Христового протоієрей Ігор Бігун та настоятель парафії Архістратига Михаїла в Шацьку священик Роман Скірак.

Зокрема, духовенство Ковельського благочиння відправило молебень за мир в Україні, за наших воїнів, за о. Матвія Олійника. Богослужіння очолив декан протоієрей Іван Бонис у храмі Великомученика Юрія Переможця с. Дубове (Дубова). З ним співслужили старовижівський благочинний протоієрей Іван Зеленко та всі панотці деканату. Про це повідомив сайт *Cerkva-kovel. com. ua.*

Помолитися і побажати йому щасливої служби прийшли діти дубівської недільної школи (керівник Наталія Тхоржевська), які подарували виготовлену власноруч лялькумотанку. Декан від імені душпастирів подарував Волинський образ Божої Матері, віддав йому пожертви від усіх парафій району, щоб матеріально підтримати військового капелана. Благочинний звернувся з напутнім словом: «Сьогодні ми зібралися, аби помолитися за мир в Україні та за нашого священика, щоби щасливим було його служіння на Сході. Ми віримо, що ви виконаєте свій пастирський обов'язок зразковим служінням, рішучістю та мужністю, які вам притаманні. Як кожна мати дає в дорогу ікону і благословляє нею, так і ми від імені Церкви благословляємо вас у далеку і тяжку дорогу».

Отець Матвій подякував усім, а в неділю служив Божественну Літургію на своїй парафії та отримав молитовну підтримку громади.

У Луцьку вшанували жертв Другої світової

2 лютого, у день, коли 1944-го нацистські війська були вигнані з Луцька, літію по загиблих служив на меморіальному комплексі «Вічна слава» з благословення митрополита Луцького і Волинського Михаїла міський декан протоієрей Михайло Онищук.

«Війна не новина, але це завжди, як уперше, –- наголосив у виступі душпастир. – Для її опису немає слів. Зараз ми говоримо, що за нами – пам'ятник невідомому солдатові, проте це чиїсь сини і брати. Слава героям, і немає значення, яка війна і скільки часу пройшло!» Душпастир закликав згадати полеглих, адже це честь і для них, і для нас.

Квіти до підніжжя монумента поклали представники влади міста, активісти, підприємці та ветерани тієї війни.

Освячено новий дитсадок у Мощеній

Чин освячення дошкільного навчального закладу в цьому селі Ковельського районного деканату *4 лютого* здійснив декан протоієрей Іван Бонис. Із ним служили настоятель місцевої парафії Різдва Пресвятої Богородиці священик Василь Старевич та інше духовенство благочиння.

У душпастирському слові о. Іван подякував і привітав усіх, хто долучився до цієї благородної справи – будівництва дитячого садка. Він сказав, що в молитві священики просили Отця Небесного благословити ці добрі починання. І приємно всім, що цю роботу виконано відповідально, з душею.

Продовження на с. 3

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

Закінчення. Початок на с. 1

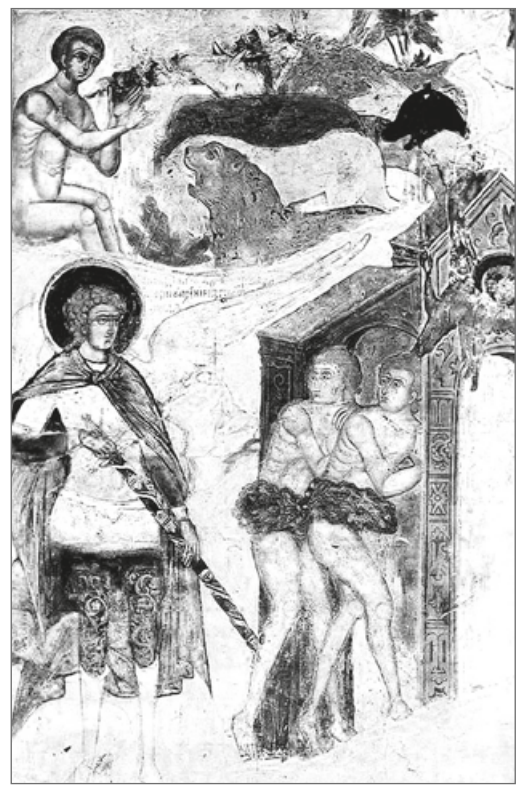

своєї особистості, очищенні своєї душі від усякого гріха і наближенні її до Господа. Піст, за словами Євангелія, – найбільш зручний час для здобування духовних скарбів. Він вчить нас стриманості. В піст ми привчаємося стримуватися від примхи плоті, яка завжди прагне бути головною над духом, пригнічує всі духовні прагнення.

Цього дня після вечірнього богослужіння в храмах відбувається особливий чин прощення, коли священнослужителі й миряни взаємно просять один в одного вибачення, щоби вступити у Великий піст із чистою душею, примирившись зі всіма ближніми. Тому цей день ще відомий як прощена неділя.

На Літургії в недільний день Сирної седмиці словами Євангелія Церква благовістує про те, що потрібно нам для отримання від Бога прощення гріхів під час посту і як потрібно постити. Вона повчає нас, що нам самим треба спочатку пробачити ближніх, які згрішили проти нас. Господь говорить у Євангелії: «бо якщо ви прощатимете людям провини їхні, то простить і вам Отець ваш Небесний» (Мф. 6:14).

У прощену неділю Православна Церква дає настанови щодо правильної поведінки під час Великого посту і закликає покаятися один перед одним в усіх обра́зах і гріхах, помиритися і пробачити те, що вже накопичилося. При цьому священики самі подають добрий приклад і першими просять у своєї пастви вибачення. З цієї миті християни повинні строго дотримуватися чистоти, тілесної й душевної.

Отже, Великий піст є часом загального примирення. Християни просять пробачення та прощають один одного. В Євангелії слово «прощати» вжито 43 рази, включаючи слова Спасителя на хресті: «Отче, прости їм, бо не відають, що чинять». Кожного разу, промовляючи «Отче наш», ми говоримо: «прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим». Не лише сьогодні, а протягом усього Великого посту, як і протягом усього життя, прощення є умовою спасіння: «коли не будете прощати людям провин їхніх, то і Отець ваш не простить вам провин ваших»…

На жаль, у поширених уявленнях про Масляницю, й особливо в сучасних спробах відтворювати якісь її елементи, враховується тільки розважальна частина цього тижня. Вона дуже цікава і багата як яскравий прояв народної святкової культури. Але саме після бурхливих веселощів останньої перед Великим постом неділі, під час якої як би прощалися зі щедрим столом та іншими мирськими радощами, звичай просити пробачення примушує відчути перехід до духовних завдань, до строгих семи тижнів, що тривають до Пасхи, до підвищення моральних вимог до себе.

Прощати і просити вибачення. Це дві найбільші якості, що належать людині.

Віталій КЛІМЧУК

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

СИРНА СЕДМИЦЯ, ЧИ МАСЛЯНА

***Запитання:* «Звідки виникла традиція святкувати Масницю і як це робити правильно?»**

***Відповідає* священик Андрій ХРОМЯК, кандидат богословських наук, настоятель парафії Юрія Переможця с. Жабка Ківерецького деканату.**

Масляна, Масниця – то народні назви. У богослужбових книгах і церковному календарі вона називається Сирною седмицею, тому що, за Уставом, зі скоромного можна їсти тільки молочну їжу. Утримуючись від м'яса, ми очищаємо себе тілесно і поступово проймаємося світлим передчуттям Великого посту.

Богослужбові особливості Сирної седмиці й історія Церковного Уставу повністю спростовує помилкову думку, що Масниця походить від деяких дохристиянських язичницьких звичаїв. Як говориться в Синаксарі (в суботу сиропусну), візантійський імператор Іраклій (610–640 рр.) після шестирічної виснажливої війни з перським царем Хозроєм дав обітницю не їсти м'ясо в останній тиждень перед Великим постом. Ним було здобуто перемогу. Прийнявши благочестиву обітницю і прохання царя, Церква ввела її до свого Уставу.

Будучи підготовчою, Сирна седмиця виключає будь-яку непомірність у їжі. Вона заперечує переїдання й пияцтво. На порозі тихих великопісних днів душа переживає радісне піднесення, щоб потім повніше відчути покаянний настрій. Під час Сирної седмиці вже не відбуваються таїнства Вінчання. У середу і п'ятницю не служиться Літургія, в ці дні немає посту. На Часах промовляється молитва преподобного Єфрема Сирина зі схиляннями колін. У неділю цього тижня Церква згадує вигнання прабатьків із раю за неслухняність і непомірність.

Увечері недільного дня здійснюється чин прощення, щоб увійти в спасительні дні Великого посту, перебуваючи з усіма в мирі. Народився цей звичай серед древніх єгипетських

пустельників, які збиралися в останній день перед постом для спільної молитви. Попросивши один в одного пробачення, вони розходилися у далекі місця великої пустелі й проводили Чотиридесятницю у великих аскетичних подвигах. Ворота монастирів закривалися до Вербної неділі.

Сформований на Русі звичай проводити Масляну седмицю із млинцями цілком відповідає особливостям національного благочестя. Цими днями наші предки, готуючи млинці чи інші страви, пригощали ними всіх, хто заходив у гості, незважаючи на соціальний стан.

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Звертайтесь до редакції: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1; (0332) 72-21-82; hazeta.vyev@gmail.com

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2

Від імені громади о. Василь подарував дитячому садку ікону Божої Матері. На освяченні були присутні завідуюча ДНЗ Анна Міхейчева, голова ОДА Володимир Гунчик та представники місцевої влади.

Нововолинські священики запропонували «ліки проти депресії»

При освітленні самими лише свічками в храмі Архістратига Михаїла (вул. Некрасова, 72) служить акафісти клірик священик Олексій Гольчук.

Цьогоріч він запровадив нову традицію, яку підтримали і настоятель протоієрей Михайло Нідзельський, і парафіяни: щотижня возносити молитви без використання жодної лампочки. У «Фейсбуці» душпастир *4 лютого* зазначив: «Щоразу, коли після такого богослужіння виходжу надвір, то відчуваю разючий контраст між тим, що було в храмі, та тим, що відбувається назовні. Коли світить "живе світло" від свічок, набагато легше молитись живою молитвою від серця».

Панотець запрошує до церкви на це духовне лікування душі й тіла щосереди о 18:00.

Минулого року в єпархії освячено дванадцять нових храмів

Про це повідомив митрополит Луцький і Волинський Михаїл *7 лютого* в кафедральному соборі Святої Трійці на завершення недільної Божественної Літургії, розповідаючи про річний звіт нашої єпархії, представлений на розгляд Священного Синоду.

Така динаміка зростання Церкви у нашому краї є постійною протягом останніх років. Причому храми, за словами владики, постають не завдяки якомусь «генеральному» меценатові чи коштам держави, а зусиллями, пожертвами багатьох простих людей. «Це свідчить про велику віру волинян і бажання провадити духовне життя», – підкреслив високопреосвященний.

Станом на 31 грудня 2015 р. у Волинській єпархії Київського Патріархату є 330 парафій, об'єднаних у 22 деканати, шість монастирів, 320 священнослужителів.

Ківереччина попрощалася з бійцем Олександром Бондарем

Чин похорону військовослужбовця в селі Лички *7 лютого* очолив ківерецький декан протоієрей Іван Семенюк у співслужінні місцевого духовенства.

Сержант 24-ї механізованої бригади Олександр Бондар помер від зупинки серця, перебуваючи на навчальних зборах на Яворівському полігоні (Львівщина). 23-річний юнак народився у багатодітній сім'ї 29 березня 1992 року в Личках. Із листопада 2013-го був контрактником Збройних сил України та брав активну участь у бойових діях у зоні АТО.

Щоб провести в останню путь побратима, 45 бійців 24-ї ОМБр, з якими служив Олександр, найняли за свої кошти транспорт і приїхали з Яворівського полігону.

На похороні були присутні очільники районної та місцевої влади. Від будинку до місцевого кладовища солдати несли труну на руках.

Добровольці подякували камінь-каширській парафії

Волонтерська ініціативна група «Волинь SOS» висловила подяку громаді Святителя Миколая, що в райцентрі, та її настоятелю протоієрею Володимирові Мицьку (місцевому деканові).

Другий рік парафія підтримує як воїнів АТО, так і волонтерський рух на Волині. Добровольці дякують їм за тонни продуктів, теплого одягу, інших необхідних речей, які вони збирали для захисників України.

За словами о. Володимира, співпраця парафії та волонтерів триватиме.

Ковельчани одержали патріарші відзнаки

З благословення Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета міський декан протоієрей Анатолій Александрук *12 лютого* вручив медалі «За жертовність і любов до України» п'ятьом ковельчанам – захисникам України і волонтерам.

Григорій Максимець, Олександр Кропива, Віталій Кацецький, Микола Костюк отримали нагороди в приміщенні міської ради; відзнаку загиблого військовослужбовця Василя Челія вручено його рідним.

Привітав відважних ковельчан також міський голова Олег Кіндер.

ВАРТО ЗНАТИ

На Волині активніше запроваджуватимуть «русскій мір»?

Недавно призначеного вікарія Волинської єпархії УПЦ (МП) єпископа Камінь-Каширського Нафанаїла (Крикоту) офіційно представили в Луцьку. Кадрове нововведення прокоментував у «Фейсбуці» протоієрей Віктор Пушко, головний редактор радіостудії «Благо» Волинської єпархії Київського Патріархату.

Незважаючи на те, що цей ієрарх родом із с. Залуття на Волині, він сформований Російською Церквою, тож цілковито поділяє ідеологію «русского міра».

Офіційний сайт Московського Патріархату в Україні подає: з 1984 по 1988 роки був студентом Московської духовної академії та насельником Свято-Троїцької Сергієвої лаври. З 1997 р. – ректор Почаївської духовної семінарії. У сані єпископа – з літа 2015 року.

Отець Віктор звертає увагу: «В нового волинського вікарія Московського Патріархату в Україні один брат служить у Москві, у храмі Святих мучеників Адріана та Наталії в Бабушкіно, другий – в Московській області, в Сорокіно. Той, що в Москві, у біографії навіть не вказує, що родом з України, не те що з Волині».

Владика Нафанаїл опинявся в центрі церковних переворотів. Зокрема, у 2012 році, під час хвороби митрополита Володимира (Сабодана), став членом «церковного ГКЧП», яке збиралося в обхід свого Предстоятеля внести скандальні зміни до Статуту Церкви, найімовірніше, нав'язані вищим керівництвом із Кремля. А двадцятьма роками раніше, у 1992-му, був одним із тих, хто виганяв тоді ще лояльного до митрополита Філарета архієпископа Лазаря (Швеця) з Одеси.

Новий ставленик Москви на Волині з 1988 по 1997 роки був кліриком Одеської єпархії. Один із його співбратів та друзів (як він себе назвав) протоієрей Володимир Корецький на офіційному місіонерському порталі-блозі протодиякона Андрія Кураєва у 2007 році відгукувався про цього нового волинського єпископа як великого шанувальника російського імператора Миколи II, причому ще до канонізації самодержавця.

Окрім усього вищезазначеного, владику вікарія знають ще й як багатолітнього ректора Почаївської духовної семінарії (з 1997 по 2016 роки). Оскільки семінарія є навчальним закладом закритого типу і не завжди внутрішні ексцеси виходять на поверхню, про його діяльність на цій посаді відомо дуже мало. Проте директор громадської організації «Інститут вивчення релігії в країнах СНД і Балтії», що знаходиться в Москві, активний дослідник Російської Православної Церкви із соціально-економічного погляду, кандидат історичних наук Н. Митрохін у публікації «Худшее, конечно, впереди: Русская Православная Церковь на Западной Украине» характеризує і Почаївську семінарію, і наслідки її очільництва тоді ще архімандритом Нафанаїлом (Крикотою). Науковець зазначає, що під керівництвом о. Нафанаїла в духовній школі утверджувалась промосковська орієнтація тих, хто там навчається, переважна частина предметів викладалась російською, а також випускалася спільно із Почаївською лаврою газета тією ж мовою.

Окрім цього, вдалось виявити на сайті семінарії в архіві новин за 2010 рік повідомлення із гучною назвою «Семинаристы защищают православный храм». У зв'язку з недавнім сюжетом ТСН про «семінаристів-тітушок», у якому йшлося про організовані групи студентів, яких закидали у різні проукраїнськи налаштовані населені пункти для створення конфліктних ситуацій, напрошується запитання: а чи не з благословення вищого керівництва духовної школи здійснювались подібні рейди?

Зважаючи на всі факти діяльності цього ієрарха Московського Патріархату в Україні, можна лише здогадуватися, з якою метою поставлено його для фактичного керування Волинською єпархією УПЦ (МП), – насадження ідей «русского міра» на західноукраїнських землях.

Орест ВЛАСЮК
Світлина з сайта Volyn.church.ua

Що сказав декан Луцька про «свято закоханих»

Протоієрей Михайло Онищук, луцький міський благочинний і настоятель парафії Холмської ікони Божої Матері, поділився думками про так званий день святого Валентина у черговій єпархіальній передачі «Людина духовна», що *13 лютого* вийшла в ефірі державного телеканалу «Нова Волинь».

Душпастир говорить, що від початку жінка створена, аби добре було чоловікові. «Але це добро спотворено, бо все зводиться до розрахунків. А любов неможливо осягнути одним днем», – зазначає панотець.

Він наголошує, що молодими людьми переважно керує пристрасть, і її вони називають любов'ю. А про подальше спільне життя мало хто задумується. Але шлюб – то подвиг, наголошує о. Михайло. «Молоді люди хочуть отримувати, а не віддавати. А в Євангелії сказано, що любов віддає, бо має на меті народження дітей, продовження роду».

На його думку, перше завдання і молодих пар, і вже сімейних – вчитися розмовляти одне з одним. Бо сходяться дві людини зі своїми таємницями, можуть зустрічатися багато років, але не в змозі жити в одній оселі. Бо ними керувала пристрасть, а не любов, зазначає душпастир.

Треба питати в старших людей про любов, наголошує він. Бо для них це – можливість сприйняти від іншої людини все, сприйняти свою другу половинку такою, якою вона є: тоді це любов.

«Про створення справжньої та міцної сім'ї потрібно просити в Бога зі словами вдячності, – наголошує священик. – Любов примушує думати, вибирати серцем і совістю». Тому насамкінець він побажав усім, хто прагне чистої, справжньої любові, читати Євангеліє, де можна знайти відповіді на всі життєві питання.

Автор програми – протоієрей Микола Шутяк, настоятель парафії Святителя Миколая Чудотворця в обласному дитячому територіальному медичному об'єднанні.

Владика Михаїл: «Життя – це боротьба… Вперед!»

Митрополит Луцький і Волинський на завершення Божественної Літургії в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці *14 лютого* звернувся до вірян із проповіддю.

Ми добре знаємо вислів, що життя – це боротьба. Для християн це насамперед боротьба зі своїми гріхами, це війна проти всього, що стоїть на перепоні до Царства Небесного. Тому-то небесну частину Церкви (Бога, Діву Марію, ангелів, святих) називають Церквою торжествуючою, а земну, що складається з нас, грішних, – воюючою.

У нашому житті багато місця і для боротьби, і для перемог у цій боротьбі, хоч би невеличких: якщо пісний день – стриматись від того, до чого ласий, якщо суперечка з ближніми – від різкого, необдуманого слова.

Ми постійно нарікаємо на інших, тимчасом як це буває наш особистий неправильний вибір унаслідок наших особистих недоліків. Наприклад, безперервно картаємо політиків. Але ж політики в нашій країні виборні. Тож коли вибрали знов «якихось не тих», можемо виправити становище на наступних виборах. Проте насамперед повинні вести духовну боротьбу самі з собою і не впадати у відчай.

Високопреосвященний навів один повчальний, хоч і майже анекдотичний випадок. За радянських часів виходила газета «Вперед!», і її редактором була дуже енергійна журналістка, яка все писала запальні передовиці. Коли ж радянської влади не стало, багато газет змінили назви, а ця продовжувала виходити під старою – «Вперед!», усе з тим же запалом і під керівництвом усе тієї ж редакторки. А коли їй одного разу дорікнули: «Ну ви ж досі йшли вперед у неправильному напрямку…», вона відповіла: «Так, але тепер напрямок поміняли і – вперед!»

Отож кожен із нас, підсумував митрополит, бува помиляється, навіть падає, але повинен не опускати рук, а підводитись і твердо крокувати вперед. Бо життя – це боротьба. «З Господом Богом – уперед!»

Священик допомагає залучити німецькі інвестиції

Протоієрей Микола Гінайло з Володимира-Волинського разом із головою німецької організації «Україна. Допомога. Брайтшайд» Генріхом Беннером та представниками міської влади працюють над залученням близько мільйона євро інвестицій у реконструкцію місцевого територіально-медичного об'єднання та інші галузі міської інфраструктури.

Раніше о. Микола вже привозив для лікарні від цих благодійників багато колясок, матраців, комплектів білизни, ліжок та тумбочок. Організація «Україна. Допомога. Брайтшайд» близько 15 років працює в країні. У співпраці з о. Миколою німецькі філантропи здійснили в Україну 64 відправлення гуманітарної допомоги по кілька машин кожне. Її роздають усім, хто звертається, частину відправляють у зону АТО.

Благодійний фонд «Матері Божої неустанної помочі», який очолює протоієрей Микола Гінайло, діє з благословення митрополита Луцького і Волинського Михаїла.

У єпархії вшанували героїв «Небесної сотні»

З приводу другої річниці загибелі патріотів на Майдані високопреосвященний Михаїл *19 лютого* відслужив дві заупокійні літії.

Разом із духовенством кафедрального собору Святої Трійці владика служив на Театральній площі обласного центру біля пам'ятного фотостенда полеглим. Потому відбувся хресний хід на Меморіал «Вічна слава» до могили одного з героїв – Василя Мойсея, де відслужив ще одну літію.

У слові архіпастир зазначив, що події, які ми переживаємо сьогодні, зміняться на краще лише тоді, коли ми не просто будемо пам'ятати загиблих на Майдані, а коли змінимось. «Якщо не змінимось, далі будемо грішити, казати, що "боремося з корупцією" і тут же беремо хабарі, говоримо "нові структури" і тут же знаємо розцінки, – буде війна».

Наостанок, закликаючи до внутрішньої зміни, владика зазначив: «Нова Україна – новим українцям!»

На молитовних заходах були присутні представники державної влади й громадськості.

Подібні заходи пройшли і в інших деканатах єпархії.

Закінчення на с. 6

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

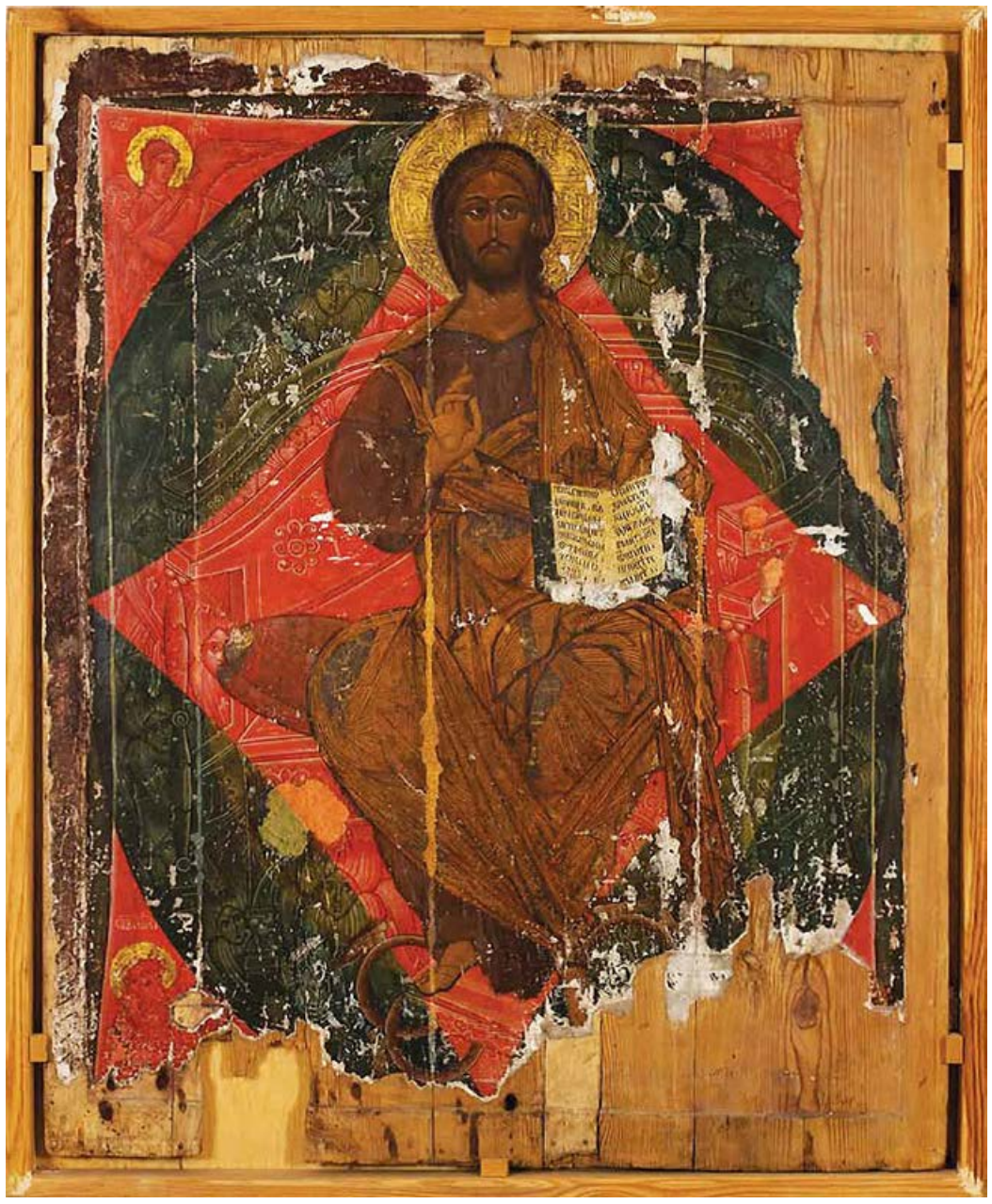

***«Спас у славі»*, XV ст. Матеріал: дерево, левкас, жовткова темпера, золочення. Зберігається в експозиції Музею волинської ікони. Потрапила до Волинського краєзнавчого музею з церкви Архістратига Михаїла села Промінь (Пілганів) Луцького районного деканату в 1982 році. Реставратор А. Квасюк (реставрацію не закінчено).**

Ця ікона є унікальним і найдовершенішим твором сакрального мистецтва цього сюжету. Схема композиції Спасителя на престолі в трьох мандорлах (німб на повен зріст) склалася в завершену цілісність у богословських колах православної Волині. Про це говорять дослідники іконопису, опираючись на збережені пам'ятки, відкриваючи високий духовно-релігійний та культурно-мистецький рівень розвитку Волині. Ця композиція не була відома візантійській іконографії, де можна знайти лише окремі її компоненти в різних іконних зображеннях.

«Спас у славі» передає Друге пришестя Господа Ісуса Христа як Судді світу. Богослів'я цього образа дуже глибоке і символічне. В його основу покладено біблійні тексти, в яких говориться про Страшний суд через видіння пророків Єзекиїля (1:4–28), Ісаї (6:1–4) та Івана Богослова (4:1–8). «І побачив я великий білий престіл і Того, Хто сидить на ньому…» (Од. 20:11). Ікона подає цю подію у дусі ісихастського богослів'я світла: «Суд полягає в тому, що світло прийшло у світ…» (Ін. 3:19). Світло у християнському благовісті є основним поняттям для осягнення Бога. «Я – світло для світу» (Ін. 8:12), – говорить про Себе Христос.

Теорія про світло, так званий ісихазм, став у центрі духовного життя Візантії в XIV–XV століттях. Містичний досвід ісихастів із перемогою вчення Григорія Палами, його апологета, набув широкого розповсюдження у всьому християнському світі. Цей період назвали палеологівським відродженням. Теорія і практика ісихазму поширилася на всі сторони життя суспільства. Слово *ісихазм* (із грецької *тиша*) говорить про те, що шлях пізнання Бога йде через мовчання і споглядання благодатного фаворського світла. Іконопис того часу став «споглядальною молитвою», що наближає людину до Божественних сфер.

Символ в іконописі не відразу став визначальним фактором композиційної схеми. Сакралізація стилю проходила через пошуки художніх засобів для втілення ідейних програм Християнства. Щоб підкреслити ірраціональну суть зображення, її віддаляли від конкретних життєвих асоціацій. Фігури святих – це лише графічний слід земного існування матерії, але не сама матерія. Їх буття можливе лише на фоні сяючого золотого Божественного світла. Вони не можуть кидати тіні, бо безплотні, вони існують поза сферою земних відносин. Художні засоби обмежуються кількома кольоровими плямами і лініями, які стають наче самостійними, самодостатніми, віддаленими від передачі реальних об'ємів. Людське мислення перебудовується на легке впізнавання контурів художньої форми вічних типажів та Божественних істин. У результаті вікових пошуків форми набувають закінченості, ідеальності. Волинський «Спас у славі» є прикладом такої досконалості форми та її цільності з богословським змістом.

Христос як Володар і Суддя всесвіту подається фронтально у хітоні (плащі) та гіматії (сорочці) з благословляючою правицею, а ліва рука підтримує розгорнуту книгу на лівому коліні. Його небесний трон намальований прозорим, наче умовним, крізь нього проглядають лики серафимів. Ноги Ісуса стоять на спеціальному підніжку з чотирма крилатими колесами, обіддя яких заповнене очима, що відповідає біблійним описам (Єз. 1:15–21).

Постать Спасителя оточують три символічні фігури: ромб, овал і прямокутник. Червоний ромб передає славу Христа, вогонь Його духовного світла, вогняну ауру. Синьо-зелений овал, наповнений серафимами (Іс. 6:2), відображає небо з силами небесними, які підтримують підніжок небесного трону. Від Спаса відходять промені слави на полум'яний прямокутник, по кутках якого розміщено крилаті символи чотирьох євангелістів: з обличчями людини – Матфея, лева – Марка, вола – Луки, орла – Івана (Од. 4:7). Червоний чотирикутник – це символ землі, на якій Сином Божим проголошувалася Добра Вість. Потрійне фаворське світло (потрійна мандорла) довкола Спаса несе в собі символ Святої Трійці.

В іконі застосовано особливий художній засіб: одяг Христа покритий золотим і срібним асистом – короткими рисками, які знаменують Божественне світло. Техніка нанесення асисту називалася інокопією й була надзвичайно складною і клопіткою. На жаль, як і в більшості давніх ікон, первозданну красу цього зображення на нашому лику втрачено через окислення срібла і витертості позолоти. Тіло Ісуса написано вохрами з плавними переходами відтінків («приплавленнями»), найсвітліші місця позначено білильними штрихами («движками»). Краї ікони оформлено «ковчегом». Це особливе вискоблювання дошки, коли краї залишали вищими, а середину – поле образа – поглиблювали. Дошка мала нагадувати Ноїв ковчег спасіння та місію Ісуса Христа як новозавітнього Спасителя світу.

Подібну програму просторового розміщення зображень бачимо у мозаїках Софії Київської (XI століття) – у підкупольній частині храму. В центрі купола – півфігура Христа Вседержителя; нижче, у чаші барабана, – ангели, тобто сили небесні, а під ними на чотирьох парусах, які є перехідними архітектурними формами від круглого до чотирикутного простору, розміщені євангелісти. У церквах ікону Спаса розміщували в центрі іконостаса в молільному (деісисному) ряду або самостійно біля царських врат.

Лариса ОБУХОВИЧ

ПІЗНАЄМО БІБЛІЮ

ВХОДЖЕННЯ НОЯ У КОВЧЕГ

«І сказав Господь [Бог] Ною: увійди ти і вся сім'я твоя в ковчег, тому що тебе побачив Я праведним переді Мною в роді цьому; і всякої худоби чистої візьми по семеро, чоловічої статі і жіночої, а з худоби нечистої по двоє, чоловічої статі і жіночої; також і з птахів небесних [чистих] по сім, чоловічої статі і жіночої, [і з усіх птахів нечистих по двоє, чоловічої статі і жіночої,] щоб зберегти сім'я для всієї землі, тому що через сім днів Я буду лити дощ на землю сорок днів і сорок ночей; і винищу все, що існує, що Я створив, з лиця землі. Ной зробив усе, що Господь [Бог] повелів йому» (Бут. 7:1–9).

«І сказав Господь [Бог] Ною: увійди ти і вся сім'я твоя в ковчег, тому що тебе побачив Я праведним переді Мною в роді цьому…».

Ось веління Боже про розміщенні Ноя в ковчезі, яке було останнім застереженням для всіх, останнім закликом грішного світу до покаяння.

«…І всякої худоби чистої візьми по семеро, чоловічої статі і жіночої, а з худоби нечистої по двоє, чоловічої статі і жіночої; також і з птахів небесних [чистих] по сім, чоловічої статі і жіночої, [і з усіх птахів нечистих по двоє, чоловічої статі і жіночої,] щоб зберегти сім'я для всієї землі…»

У цих словах ми маємо перший випадок поділу тварин на чистих та нечистих; до перших відносяться всі ті тварини і птахи, які або тільки вживалися в їжу (Лев. 11), або, крім того, приносилися в жертву (Лев. 1:2, 10, 14 і Бут. 8:20). Хоча точне розмежування всіх цих видів і належить уже пізнішій епосі – дано в законодавстві Мойсея, – однак на практиці воно існувало набагато раніше, йдучи, як ми бачимо звідси, ще до часу потопу. Щоправда, Ноєве виділення для жертви чистих тварин і птахів (Бут. 8:20) не збігається із законом Мойсея про принесення в жертву тільки трьох порід худоби і двох порід птахів. Це тому, що Закон згодом у цьому випадку, як і в інших подібних, підтвердив, формулював і узаконив те, що раніше було лише сталим звичаєм.

Усього чистого заповідано було взяти значно більше, по-перше, з тим розрахунком, щоб забезпечити їхнє краще збереження і більше поширення після потопу, а по-друге, можливо, і для виживання людей у ковчезі.

«…Тому що через сім днів Я буду лити дощ на землю сорок днів і сорок ночей; і винищу все, що існує, що Я створив, з лиця землі. Ной зробив усе, що Господь [Бог] повелів йому».

Останній тиждень був призначений, очевидно, для остаточного розміщення всіх людей і тварин у ковчезі. Сама по собі ця вказівка на тиждень, у зв'язку з іншими, наявними в тій же історії потопу (7:10; 8:12), може говорити про глибоку древність тижневого циклу і за первісне походження семиденного тижня й суботи.

«…Сорок днів і сорок ночей…».

Такий же термін був згодом призначений для покаянної проповіді пророка Іони жителям Ніневії (Іон. 3:4), стільки ж – пробув Мойсей на горі Синай (Вих. 24:18), пророк Ілля постив у пустелі Вірсавійській дорогою до гори Хорив (3 Цар. 19:8), Господь Ісус Христос постив у пустелі й готувався до месіанського служіння (Мф. 4:2) і, нарешті, стільки ж Він благоволив перебувати на землі та з'явитися ученикам після Свого воскресіння до вознесіння на небо (Діян. 1:3). Звідси можна зрозуміти, що число сорок є одним з важливих, священних чисел Біблії.

«Ной же був шестисот років, коли потоп водний прийшов на землю. І ввійшов Ной, і сини його, і дружина його, і дружини синів його з ним в ковчег від вод потопу. І [з птахів чистих, і з птахів нечистих, і] з худоби чистої, і з худоби нечистої, [і зі звірів], і з усіх плазунів, що на землі…».

Слів цього вірша, взятих у дужки, не має сучасний єврейський текст; але та обставина, що вони збереглися майже у всіх древніх перекладах і перебувають у повній відповідності з контекстом, дають їм повне право на існування.

«…По парі, чоловічої статі і жіночої, ввійшли до Ноя в ковчег, як [Господь] Бог повелів Ною». Це не означає «по одній парі», а взагалі – попарно, причому сама кількість також раніше вже була визначена (2 стих).

Священик Андрій ХРОМЯК,
викладач Волинської православної богословської академії, кандидат богословських наук

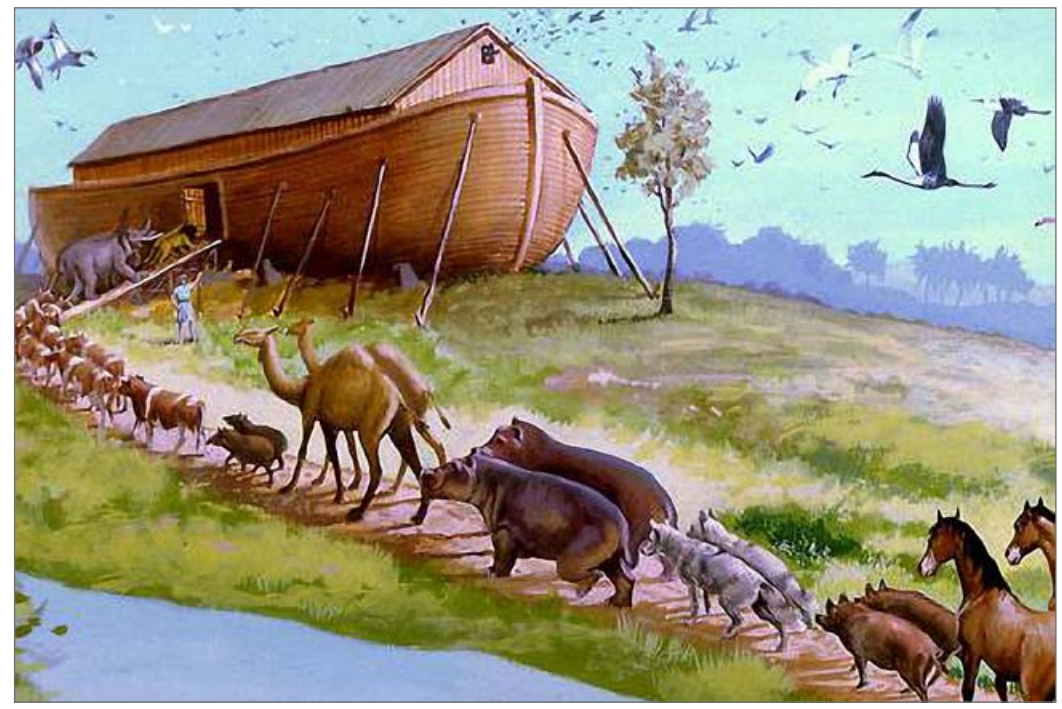

АМВОН

ОДЕРЖАВ ТАЛАНТИ – ПРИМНОЖ!

Із проповіді митрополита Луцького і Волинського Михаїла, виголошеної 20 вересня 2015 року на завершення Божественної Літургії в кафедральному соборі Святої Трійці

Приумноження талантів – це приумноження наших дарувань, тих дарувань, якими обдаровує нас Бог при народженні. Це різні дарування. І в кожного різна кількість. Проте ані не принижується один, ані не возвеличується інший за кількістю своїх дарувань. Найважливіше – це приумноження талантів: мав три – добавив ще три, мав п'ять – добавив ще п'ять. Не будем ми всі однакові. І не є ми всі однакові. І нічого в цьому поганого немає. Головне – залишатися самим собою. Пам'ятати, що кожен із нас – образ Божий. Адже Господь не говорить: «той, що має більше талантів, той образ Божий, а той, що три таланти, – не образ Божий». Такої притчі немає. Сказано, що кожна людина – це образ і подобіє Боже, але кожній людині дається своя кількість талантів.

Але найважливіше – це приумноження. Апостол Павел наводить приклад, що місяць і зірки мають свою славу: місяць свою, зірка – свою, але навіть зірка від зірки різниться у славі. Якщо зірки сприйняти як одні світила, то і вони важливість свою мають різну. Ось так подібно і в нас. Важливо те, що ми є образ Божий. Важливо, в першу чергу, звертати увагу на самого себе, наскільки ти приумножуєш талант, даний тобі Богом. Бо дуже часто ми дивимось за оточуючими. Наприклад, «у нього ось така хата, і така в нього машина, і стільки в нього майна». Яке твоє діло, скільки в нього майна? Ти відповідай за своє майно. Скільки в тебе є. Ти приумножуй те, що тобі Бог дав. Хочеш більше – збирай більше. Чого ти заглядаєш, скільки в сусіда? На себе звертай увагу, свій талант приумножуй, а не думай, як приумножити талант сусіда. Про себе! Ось це важливо: приумноження таланту, даного тобі Богом.

Інший приклад – наші діти. Ми вважаєм, що це наша кров і наша плоть. Так, але це інший образ Божий. Інший, подібний до нас, а інколи й не подібний зовні, але інший. Нами народжений, так, але інший. Це я приводжу до того, що ми в дітях виправляєм те, що є гріховне в нас. Бо те, що не можеш змінити в собі, стараєшся змінити в дітях. І конфлікт. Чому? Тому, що це – інша особа. Це інша людина, інші таланти. Подібна до нас, але інша. Тому сприймаєм її як свою власність, як своє продовження, продовжуєм працювати над собою, але в образі і в особі самої дитини, яку ти народив, забуваючи, що це інша особа. Ми за нього йдемо в дитячий садок, у різні гуртки, школи, ми за нього вступаєм до інституту, за нього одружуємось. Усе готові за нього робити. А потім, в кінці «приватизовуємо» його. І воно при тобі. Ця приватизація виражається, наприклад, так. Збудував хату на три-чотири поверхи і каже: «Тут буду жити я, тут мені буде жити син, там моя буде жити дочка». А потім стається, як в тій казці «Старик со старухой»: дітей тут нема, і триповерховий будинок, і дорогий газ…

Це означає, що неуважно слухав притчу. За себе думай, приумножуй інші таланти, а своїй плоті і крові – дитині – допомагай. Не за неї вирішуй, а допомагай. У Євангелії є слова: Діти, слухайтеся батьків своїх до часу, поки залежні від них. Але тільки вони стали незалежні від вас – тоді йде інше євангельське повчання: «Батьки, не дратуйте чад ваших». Це окремі люди, це інші люди. Наша кров, але інші люди. Ось коли ми будемо розуміти, що «ти і Бог» – це твій зв'язок, а все остальне – це те, що ти зробив, народив, але інші.

Колись були послідовники і в апостола Павла, і в апостола Петра, і в Аполлоса, і було багато течій. І всі починали говорити: «Я – Петрів, я – Павлів, я – Аполлосів»… І хто ж був більший, хто сильніший? З цього появилося свято Трьох святих – Василія Великого, Григорія Богослова й Іоана Златоустого. І сказано було: «Павел – насаджав, Аполлос – поливав, але вирощував Бог!», тобто ми – Божі. Ми не чиїсь окремо взяті, ми – Божі! Ми присвячені Богу. Ми народжені для прославлення Бога. І кожен із нас є особистість, кожен з нас є образ і подобіє Боже, кожен із нас. Ось це треба збагнути. І думати про себе особисто, в першу чергу тому, що «полюби ближнього свого» як? – «як самого себе».

Проблема, що ми дуже пробуєм любити ближнього, забувши про самого себе. Себе навчися любити! Ти себе не любиш, ти себе не цінуєш. Я не в значенні егоїзму (це коли тільки себе любиш), але навчитися любити себе, берегти своє тіло як храм Духа Святого, берегти себе як образ і подобіє Боже, приумножувати таланти, виконуючи місію, з якою тебе Господь сподобив прийти в цей світ і виконати її. Твоя місія народити – народжуй; твоя місія вчити – вчи; твоя місія якась інша – виконуй її. А далі Бог керує, Бог визначає, Бог піклується. Він же Промислитель. А наша задача – тільки переживати, підтримувати і допомагати, але не жити чужим життям, не жити чужими проблемами. Собою треба зайнятись, тому що вирішиш свої проблеми – вирішиш проблеми світу. Тому що ти – образ і подобіє Боже. То приумножувати ці таланти – означає виконувати місію нашого земного життя.

Ось і сьогодні Господь подає нам оцю притчу. Приумножити свій талант, згадати про себе, хто ти перед Богом, наскільки ти виправдовуєш свій прихід у земне життя, наскільки ти живеш по заповідях Божих, наскільки ти виконуєш усе це. І воно сказане для тебе, не для когось, тому що спокуса завжди присутня. Диявол завжди під благовидним приводом пропонує нам різні мотивації і спокушає нас відходити від істини. Тому що під любов'ю до ближнього ми його обтяжуємо своєю любов'ю або «приватизовуємо». Під приводом любові до своєї віри він вже починає думати, що досягнув висот, тому що переступив церковний поріг. Чи він виконує все те, що йому призначено, тому що немає гонінь на Церкву? І його прихід у храм, і його участь у таїнствах, цього «достатньо» – це не приумноження таланту. Тут рух, еволюція нашого духовного зростання, а кінцева мета – єднання людини з Богом. Щоби ти, виходячи з храму, міг сказати, як апостол Павел: «Вже не я живу, а живе в мені Христос».

Ось ви про себе подумайте: були сьогодні на Літургії, а переступаючи назад цей церковний поріг, ви можете самі для себе це сказати? Самі для себе! Не вголос! Ти виходиш – чи з тобою в душі виходить Христос? Оце приумноження таланту. Бо кінцевою метою приумноження таланту чи інших повчань є єднання людини з Богом. Повернення в отчий дім. Ось це найважливіше. Наскільки ти прийняв Христа в своє життя, наскільки Він живе в тобі? Чи ти далі сам по собі, а Христос Сам по Собі? Чи храм для тебе – це таке місце, куди ти повинен йти, бо всі ходять, і це перетворюється на шоу? Все зараз в шоуманії! Весь світ, і Церкву туди затягують. І ми такі ж самі стаєм.

Наприклад. Згадую фільми, які раніше показували про богослужіння в храмі, в тому числі в місті Луцьку. Приїжджав Патріарх, виходив на балкон, благословляв – і люди складали руки з благоговінням. Сьогодні Патріарх виходить – і всі зразу на нього фотоапарати. Хотять його зазняти. От наша дія, от стан нашої душі: не руки скласти, отримавши благословення Патріарха, а зразу фотографувати його. Невже ти його перший раз бачиш? Для чого тобі ця фотографія, така непрофесійна? Чи на мобільний, чи на що там ще фотографують… А головне – з якою думкою ти це звершуєш? І з якою метою? Шоу! Замість віри, замість єднання з Христом ти стаєш на ту облудливу стежку. Шоумен, засвітитися всюди! Всюди має бути фотографія: чи під час богослужіння, чи під час будь-чого. Все фотографуєм… Для чого? Я не знаю… Навряд чи хтось хоча б один раз дивився. Ну хіба що коли буде стирати, то подивиться знов.

Селфуються хто де, хто на чому, в різних формах. Віра де?! Де єднання з Христом? Де прийняття Христа в своє життя? Це не приумноження таланту. Це закопування, тому що ти прийшов у храм і не почерпнув благодать Святого Духа, а фотографував себе, закопав час. Ти втратив час – найцінніше, що є в твоєму житті. Чому найцінніше? При кожній оказії многоліття давайте співати, а для чого це многоліття співати, якщо час – намарно? Для чого? Для чого ти живеш? Пустоцвіт.

Ось я приклади ці наводжу, щоб мислили ми як думаючі створіння, мислили, що правильно, а що неправильно. І коли священик говорить: «Благословення Господнє на вас», то не фотоапарат піднімається догори, а руки складаються, серце смиряється. Тоді приймеш благословення, тоді спочине на тобі благодать Святого Духа. А якщо ти піднімеш того фотоапарата, ти – пустоцвіт. Постояв у церкві, пофотографувався і пішов, потім все витер або в «Фейсбук» скинув.

Тож я не хочу, щоб ви були пустоцвітами. Я хочу, щоб ви, виходячи з того храму, в душі своїй сказали: «Я вийшов з Христом. Христос в мені тепер. А вже скільки Він буде перебувати… Я буду старатися – щонайдовше, хоча би до слідуючої неділі, бо на тій неділі я знов прийду, це по максимуму. Тут хоча би два дні втримати Його, але до слідуючої неділі – прийду і знов покличу Христа до себе в душу, в гості, до себе, щоб Він там перебував». Тоді обожнюємось, а обожнюючись, є впевненість попасти в Царство Небесне. Не обожнився – пустоцвіти, а пустоцвіти будуть спалені вогнем і не попадуть в Царство Небесне. І ходили до церкви, а в Царство Небесне не попали, чому? Та тому, що були в храмі, а Бога не прийняли. Є слова Спасителя: «Наближаються до Мене люди ці, устами своїми шанують Мене, а серце стоїть далеко від Мене». Бо свічку ставиш, тому що «так треба», тому що хтось вмер, хтось хворий. Ми не ставимо свічку подяки, ми ставимо, «бо треба». А подяка коли? А коли стан душі, коли ти говориш: «Зі мною сьогодні Христос. Я з Ним іду. От такий грішний-святий, але я з Христом іду, Він у мені. Якщо грішний – очищає, якщо святий – утверджує, але я йду, живу з Христом». Ось це праця, оце приумноження таланту, це не марнове трачення часу.

Тому я бажаю, щоби ми розуміли нашу відповідальність за час, даний нам Богом для нашого земного життя. Для чого? Для того, щоб приумножити таланти, щоб ми були вдячні за кожну хвилину життя. І не важливо, скільки ти прожив, важливо – як ти прожив. Можна ж страждати вісімдесят років, а можна достойно прожити п'ятдесят років, щасливо. Але ми прагнем в ідеалі – сто років і щасливо. І це можливо! Та залежить від нашого життя, залежить, як ми живемо, як мислимо, як ми робимо вчинки, із ким живемо. Тому що в душі не може бути вакууму. Важливо, з ким ти живеш: якщо там нема Христа, то там є антихрист. І такого, щоб там нічого не було, не буває, нема. Ти або Христів, або антихристів. Якщо нема Христа, якщо ти не з Христом вийшов, не скажеш: «В мені Бог перебуває», значить вийшов з кимось іншим із цього храму. Якщо ти не з Божими думками вийшов із храму, значить вийшов з якимись іншими, не Божими, назвем їх так.

Тому примножуйте таланти за відведений для вас Богом час. Але хай цей час буде максимально довгим, щоб ви пораділи, збагатилися, але завжди жили з Христом, і коли наступить час, померли також із Христом. Тому многих літ, приумноження талантів, які дає вам милосердний Господь!

РАДИМО ПРИДБАТИ

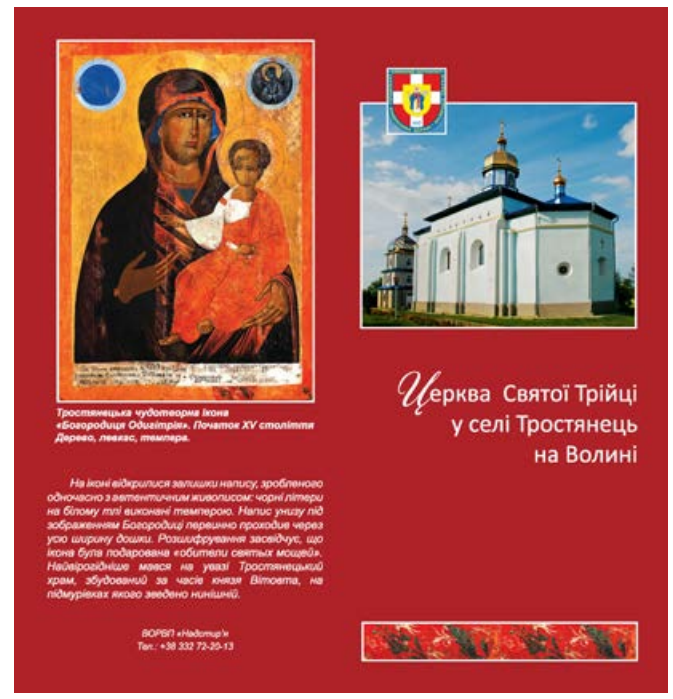

Стисло, але інформативно

У видавництві «Надстир'я» вийшов друком буклет «Церква Святої Трійці у селі Тростянець на Волині».

Далеко не кожен наш земляк (а поза краєм – то й поготів) знає про цей унікальний храм на Ківереччині. Він, збудований у XVII столітті, незвичайний архітектурою, у його підвалах – історико-церковний музей. Але найбільша реліквія цього Божого дому – чудотворний образ Богородиці з Дитятком із XIV століття.

Буклет виготовлено на високому мистецькому рівні. Він буде цікавий і волинянам, і гостям краю.

Придбати видання можна в єпархіальній книгарні-бібліотеці «Ключі» (Луцьк, просп. Волі, 2 – біля юнацької бібліотеки).

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на с. 2, 3

Луцький панотець навчає, як бути успішним по-біблійному

У Центрі відкритої освіти «Оупен» (Луцьк, просп. Волі, 8/5) діють чергові «Духовні студії зі священиком». Їх проводить протоієрей Віктор Михалевич, капелан Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки і настоятель парафії Апостолів Петра й Павла в с. Коршовець Луцького районного деканату.

Маючи за плечима майже 18 років служіння, душпастир розповідає про духовні основи успішності та біблійні закони процвітання. Йдеться також про те, як діяти християнам в екстремальних ситуаціях, як бути справжнім чоловіком і справжньою жінкою, який задум Творця щодо сімейних стосунків, та багато інших питань.

Є час поспілкуватися на широке коло духовних проблем, адже заняття проводяться протягом трьох місяців окремо для чоловіків і жінок. Вартість участі визначається особисто слухачем у формі благодійного внеску.

Душпастир благословив міжнародний турнір козацького двобою

Настоятель парафії Великомученика і цілителя Пантелеймона с. Рованці Луцького районного деканату протоієрей Сергій Коць *19 лютого* відслужив молебень перед початком усякого доброго діла на офіційному відкритті змагань із козацького двобою «Прайд-2016», який проходив у ТРЦ «Порт-Сіті» обласного центру. Всіх спортсменів отець окропив освяченою водою та побажав перемоги.

День мови відзначили, вітаючи 80-річну вчительку

21 лютого, в Міжнародний день рідної мови, викладачі та вихованці недільної школи парафії Великомученика Юрія Переможця в с. Дубове (Дубова) Ковельського районного деканату привітали з ювілеєм Ганну Кузик, яка багато років працювала вчителем української мови й літератури. Благословив її з цієї нагоди декан і настоятель громади протоієрей Іван Бонис за недільним Богослужінням. Про це у «Фейсбуці» повідомила керівник школи Наталія Тхоржевська.

Ганна Яківна – ветеран педагогічної праці, церковний літописець, співець у храмі. Була завучем у Ковельській вечірній школі, а пізніше – в рідній школі цього села. Показова деталь: коли у воєнні роки Ганну вивезли на примусові роботи в Німеччину, з-поміж небагатьох речей прихопила із собою підручник української.

Міжнародний день рідної мови відзначають щороку, починаючи з 2000-го. Про «підтримку мовного та культурного різноманіття та багатомовності» оголошено на XXX сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО.

Волиняни були делегатами з'їзду православної молоді

«Християнське виховання молоді – запорука здорового суспільства» – тема всеукраїнського заходу, який відбувся *20–21 лютого* в Київській православній богословській академії з благословіння Патріарха Філарета.

Від нашої єпархії участь у з'їзді взяли: насельник чоловічого монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин на Ківереччині ієромонах Никодим (Смілий), настоятель парафії Святителя Феодосія Чернігівського в Луцьку протоієрей Петро Стеблина, настоятель громади Преподобного Іова Почаївського в с. Човниця Ківерецького деканату священик Олег Чвир, голова молодіжного братства «Мирт», що діє при згаданій обителі, Любов Фрадинська. Вони були учасниками пленарного та секційних засідань.

Керівники єпархіальних відділів у справах молоді, духовенство, представники молодіжних осередків, громадських організацій, братств, викладачі недільних шкіл, представники активної молоді нашої Церкви обмінювались досвідом роботи, почерпнули чимало цікавого. На відміну від попередніх подібних зібрань, захід проходив жвавіше.

Видання Волинської богословської академії помітили в НАНУ

Науково-теоретичний журнал «Слово і час» Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної академії наук України представив читачам кілька напрацювань Волинської православної богословської академії.

У № 12 за 2015 рік у розділі «Наші презентації» мовиться про навчальний посібник «Біблійно-церковна археологія» викладача ВПБА доктора історичних наук Михайла Кучинка та № 1 і 2 «Волинського благовісника» – богословсько-історичного наукового журналу, що видає наша академія. Йдеться також про інші книги духовного вишу.

Керуючий єпархією привітав директора Луцького педколеджу з ювілеєм

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл, капелан навчального закладу протоієрей Віктор Пушко та духовенство кафедрального собору Святої Трійці *24 лютого* взяли участь в урочистій педагогічній раді коледжу з нагоди 60-ліття його очільника Петра Бойчука.

Владика, виголосивши вітальний адрес, вручив Петрові Микитовичу з благословення Патріарха Київського та всієї Руси-України Філарета орден «За жертовність та любов до України». Після цього духовенство привітало ювіляра многоліттям.

Інформаційна служба єпархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті pravoslaviavolyni.org.ua

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

НЕХРИСТИЯНСЬКИЙ ШЕВЧЕНКО?

***Запитання:* «Не раз доводилося стикатися з несприйняттям деяких творів Тараса Шевченка з боку церковників. Особливо дивно, що діячі Церкви постійно критикують поему "Марія": я її читаю – і нічого вартого осуду в ній не знаходжу. Може, чогось не розумію?»**

***Відповідає* Віктор ГРЕБЕНЮК, літературний редактор інформаційно-видавничого центру єпархії, член Спілки християнських письменників України.**

Т. Шевченко. *Автопортрет зі свічкою*

Хоча духовна тематика займає значну частину творчості Шевченка, і слово «Бог» на його сторінках – серед найбільш уживаних, ставлення Тараса Григоровича до православ'я було дуже непростим. Часто він шукав істину й поза православ'ям, захоплювався протестантизмом і деїзмом (філософська течія, що вчить, нібито Господь лише створив світ, але не опікується ним). Причому об'єктом його критики, і то в різких словах, були не тільки Російська Православна Церква як прислужниця царизму, і не тільки церковна традиція загалом, а й Сам Бог. Тому Християнські Церкви – не лиш РПЦ, а й ті, що займають проукраїнські позиції, – ставилися до деяких Шевченкових творів з осторогою. «…Націоналізм Шевченка чужий здоровим засадам віри й моралі», – писав єпископ УГКЦ Григорій (Хомишин), маючи на увазі, зокрема, ці рядки Кобзаря з поеми «Сон» («Гори мої високії…»):

Я так її, я так люблю
Мою Украíну убогу,
Що проклену святого Бога,
За неї душу погублю.

Особливо не сприймають церковні критики поему «Марія». Пишучи її, Шевченко послуговувався апокрифами, тобто тими писаннями ранніх християн, котрі не ввійшли до Нового Завіту. Проте окремі деталі, почерпнуті з апокрифів (що Діва Марія, осиротівши, була наймичкою в Йосифа Обручника; що народила Ісуса дорогою в полі тощо), суті віри не стосуються і цілком прийнятні для художнього твору.

Набагато серйозніше інше. У поемі розповідається, що в Йосифів дім одного разу прийшов посланець, який провіщає людям про грядущого Спасителя. Марія пішла у яр по воду, гість – за Нею. Після цієї зустрічі біля криниці, за Шевченком, Діва Марія завагітніла (проте й надалі називає Її «пренепорочна»). Причому посланця поет іменує – «дивочний гость отой лукавий», а подальший Її шлюб із Йосифом – «брак окрадений».

Ба більше. До поеми «Марія» Шевченко написав передмову, але потім вирішив виділити її в окремий твір – «Во Іудеї во дні они…». Він, як і «Марія», входить до стандартного видання «Кобзаря», однак із його чорновим автографом ознайомитись можна лише в Повному зібранні творів у дванадцяти томах (К. : Наук. думка, 2001. – Т. 5. – С. 506–507). Тарас Григорович пише про Ісуса Христа й Пресвяту Богородицю так: «Покритка сина привела», «І в Віфлієм з байстрям пішла», а до Спасителя тричі звертається словами «Байстрюче праведний». І хоча ці рядки автор згодом замінив, проте в деяких колах вони були відомі та все ж наклали певний відбиток на все сприйняття поеми.

Знаний літературознавець Іван Дзюба в передмові до Шевченківської енциклопедії пише з цього приводу так: «Упевнене, зі спокійною сміливістю титана, переосмислення, олюднення канонізованого християнського переказу…». А відомий сучасний дослідник Петро Кралюк у книзі «Своя мудрість. Тарас Шевченко як мислитель» дотримується зовсім іншої думки: «Таке трактування далеке не лише від православ'я, а й загалом недопустиме в християнстві. Тому не випадково саме "Марія" зазнала чи не найбільшої критики з боку клерикалів різних християнських конфесій. Якщо вони ладні пробачити поету різноманітні вільнодумні фрагменти в його творах, пояснюючи їх "затемненням розуму" генія, то з "Марією" було набагато складніше. Адже це був великий системний твір. <…> Ісус Христос інтерпретується ним не як Бог. Це бачимо в поемі "Марія", яку варто розглядати твором-кредо письменника в питаннях віровчення. <…> Загалом Шевченкове трактування Бога видається близьким до християнського. […] І все ж це не християнство».

Можна сперечатися з добродієм Кралюком, та й деякими іншими вченими нашого часу, щодо такої оцінки тієї постаті, яку ми звикли називати Великим Кобзарем, батьком Тарасом. Однак історія з «Марією» – це яскравий приклад того, що навіть задля священної для митців свободи творчості, свободи думки не слід втрачати головних орієнтирів, викладених у вченні Церкви.

ЧИ МОЖНА ВДРУГЕ ПРОВОДИТИ ХРЕЩЕННЯ?

***Запитання:* Недавно я одружився, але перед Вінчанням майбутня теща змусила мене пройти повторне Хрещення – у храмі УПЦ (МП). Мовляв, моє хрещення недійсне, бо хрестили мене в храмі УПЦ КП. Я сирота, тож порадитися не мав із ким. Послухався. Тепер сумніваюся: чи правильно зробив?**

***Відповідає* Андрій ХРОМЯК, викладач Волинської православної богословської академії, кандидат богословських наук.**

Мало не кожна із Помісних Православних Церков мала свій нелегкий шлях до визнання її іншими Церквами, чи, простіше кажучи, автокефалії. Насправді немає жодного канону, який би визначав, як Церква повинна чинити, щоб стати визнаною усіма іншими Церквами. І тому Українська Православна Церква Київського Патріархату теж проходить цей непростий шлях, творячи свою історію. Як зазначив наш предстоятель Патріарх Філарет: «Найдовший період невизнання був у Російської Церкви – 141 рік. І те, що ми православні, визнають усі. Не визнається лише наша автокефалія. Так само як і Російську Церкву не визнавали як автокефальну Церкву, але визнавали їх як православних».

У нашій Церкві не введено нічого, не згідного з ученням Православної Христової Церкви. Ми ніколи не проповідували й не проповідуємо єресі. Київський Патріархат незмінно сповідує всі догмати Православної Церкви та звершує всі Таїнства відповідно до її законів. Ієрархія нашої Церкви поставлена через хіротонії митрополита Філарета (Денисенка) і єпископа Якова (Панчука), а також єпископа Андрія (Горака), які, своєю чергою, отримали рукоположення в РПЦ.

Таким чином, у представників Московського Патріархату немає жодних богословських і канонічних підстав не визнавати Хрещень, здійснюваних у Київському Патріархаті. Навпаки – УПЦ (МП), повторюючи таїнство Хрещення, порушує Символ віри, догмати і підпадає під осуд церковних канонів, оскільки Символ віри, який ми чуємо за богослужінням, чітко говорить, що ми визнаємо лише «одне Хрещення на відпущення гріхів».

Та й для більшості вірян не важливо, чи визнана Церква, чи ні, оскільки вони приходять до храму, щоб помолитися, отримати відпущення гріхів і причаститися. Тому визнання Церкви – це проблема самих церковників, яку обов'язково буде вирішено. Головне, щоб це розуміли самі люди і хотіли мати у своїй країні свою незалежну Церкву, яка, до того ж, звершує богослужіння рідною мовою. І те, що за минулий рік десятки парафій покинули Московський Патріархат і приєдналися до Київського, – хороший цьому приклад.

Стосовно ж хлопця, який потрапив у таку ситуацію: насправді немає жодних перепон для того, щоб таїнство, звершене в Київському Патріархаті, визнавали представники Московського. Тому й гріх лежить на тій людині, яка спонукала повторити це таїнство, і на священику, який його знову звершив.

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Звертайтесь до редакції: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1; (0332) 72-21-82; hazeta.vyev@gmail.com

ПІЗНАЄМО БІБЛІЮ

ПОЧАТОК ТА ЗБІЛЬШЕННЯ ПОТОПУ

«Через сім днів води потопу ринули на землю. В шестисотий рік життя Ноя, у другий місяць, у сімнадцятий [27] день місяця, у цей день відкрилися усі джерела великої безодні, і вікна небесні розчинились; і лився на землю дощ сорок днів і сорок ночей. У цей самий день увійшов у ковчег Ной і Сим, Хам і Яфет, сини Ноєві, і дружина Ноєва, і три дружини синів його з ними. Вони, і всі звірі [землі] за родом їх, і всяка худоба за родом її, і всі плазуни, що плазують по землі, за родом їх, і всі, що літають, за родом їх, усі птахи, усі крилаті, і ввійшли до Ноя в ковчег по парі [чоловічої статі і жіночої] від усякої плоті, в якій є дух життя; і ті, що ввійшли [до Ноя в ковчег], чоловічої і жіночої статі, від усякої плоті ввійшли, як повелів йому [Господь] Бог. І зачинив Господь [Бог] за ним [ковчег]. І тривав на землі потоп сорок днів [і сорок ночей], і примножилася вода, і підняла ковчег, і він піднявся над землею; вода ж посилювалася і дуже примножувалася на землі, і ковчег плавав по поверхні вод. І піднялася вода на землі надзвичайно, так що покрилися усі високі гори, які є під усім небом; на п'ятнадцять ліктів піднялася над ними вода, і покрилися [усі високі] гори. І позбулася життя всяка плоть, що рухається по землі, і птахи, і худоба, і звірі, і всі плазуни, що плазують по землі, і всі люди; усе, що мало дихання духа життя в ніздрях своїх на суші, вмерло. Знищились усі істоти, що були на поверхні [усієї] землі; від людини до худоби, і плазунів, і птахів небесних, усі були знищені на землі, залишився тільки Ной і те, що *було* з ним в ковчезі. Вода ж прибувала на землі сто п'ятдесят днів» (Бут. 7:10–24).

«…У другий місяць, у сімнадцятий [27] день місяця…».

У євреїв було два роки: один – священний, що починався з місяця нісана (березень-квітень), інший – громадський, що починався з місяця тішрі (вересень-жовтень). Більш певні вказівки на існування першого починаються лише з епохи Мойсеєвого законодавства (Вих. 12: 2; 13: 4; 23: 15; Втор. 16:1), тому вчені зазвичай і думають, що в ранню епоху існував лиш один, громадський час обчислення, що починався з осіннього рівнодення (Йосиф Флавій, рабин Кімхі, Розенмюллер, Кейль та інші). Ґрунтуючись на цьому, можна вважати, що потоп почався сімнадцятого мархешвана, що, за нашим численням, припадає на перші дні листопада.

«*…джерела великої безодні…*». Цими словами, очевидно, позначено воду, яка прихована в середині земної кори, і яка, ймовірно, особливою дією вулканічних сил у величезній кількості вийшла на поверхню.

«…і вікна небесні розчинились…». Це – наочний і сильний образ рясних дощових потоків, у повній відповідності з біблійним поглядом на саму небесну твердь, яку семіти уявляли у формі суцільного шатра чи покрову, розпростертого над землею (Бут. 1:7).

«…і лився на землю дощ сорок днів і сорок ночей». Це виконання того, що було передбачено раніше (ст. 4).

«У цей самий день увійшов у ковчег Ной і Сим, Хам і Яфет, сини Ноєві, і дружина Ноєва, і три дружини синів його з ними», тобто в той день, про який письменник щойно сказав і який ми визначили як один з перших днів нашого листопада (коли в Палестині, зазвичай, буває період сильних дощів).

«Вони, і всі звірі [землі] за родом їх, і всяка худоба за родом її, і всі плазуни, що плазують по землі, за родом їх, і всі, що літають, за родом їх, усі птахи, усі крилаті, і ввійшли до Ноя в ковчег по парі [чоловічої статі і жіночої] від усякої плоті, в якій є дух життя; і ті, що ввійшли [до Ноя в ковчег], чоловічої і жіночої статі, від усякої плоті ввійшли, як повелів йому [Господь] Бог». Весь цей епізод являє собою коротке повторення того, що вже частинами сказано раніше. Письменник, очевидно, хоче звернути особливу увагу читачів на важливість цього факту і на велику любов Бога до тих, хто спасається.

«І зачинив Господь [Бог] за ним [ковчег]». Зворушливий образ божественного промислу про спасаємих від потопу прекрасно показує всю картину їхнього рятунку від загибелі. Деякі, втім, убачають тут алегорію, що має такий зміст: Господь довготерпеливо чекав покаяння від грішного світу, але поклав кінець тепер цьому очікуванню і вирішив виконати Свій грізний вирок про його загибель. «І зачинив Господь [Бог] за ним [ковчег]» – і тим відрізав шлях до покаяння (Лк. 13:24–25, 28).

«І тривав на землі потоп сорок днів [і сорок ночей], і примножилася вода, і підняла ковчег, і він піднявся над землею; вода ж посилювалася і дуже примножувалася на землі, і ковчег плавав по поверхні вод. І піднялася вода на землі надзвичайно, так що покрилися усі високі гори, які є під усім небом; на п'ятнадцять ліктів піднялася над ними вода, і покрилися [усі високі] гори».

«І тривав на землі потоп сорок днів [і сорок ночей]». Якщо тепер якась сильна злива, протягом однієї-двох годин творить страшну повінь

Закінчення на с. 8

ЄПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР

1 квітня

День заснування храму: 25 років тому, 1991-го, – церква Святителя Миколая Чудотворця в с. Городище-1 Луцького районного деканату.

День висвяти: 15 років тому, 2000-го, – священик Олександр Ярема, клірик храму Преподобного Іова Почаївського Замкового Свято-Архангельського чоловічого монастиря в Луцьку.

6 квітня

День народження: 30 років тому, 1986-го, – священик Анатолій Устимчук, настоятель парафії Вознесіння Господнього в с. Козлиничі Маневицького деканату.

День висвяти: 20 років тому, 1996-го, – протоієрей Анатолій Александрук, ковельський міський декан, настоятель собору Великомученика Димитрія Солунського в Ковелі.

7 квітня

День освяти храму: 15 років тому, 2001-го, – церква Апостолів Петра і Павла в Голобах Ковельського районного деканату.

День народження: 45 років тому, 1971-го, – протоієрей Андрій Мельничук, помічник іваничівського декана, настоятель парафії Казанської ікони Божої Матері в Іваничах.

35 років тому, 1981-го, – протоієрей Роман Нестер, настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці с. Крупа Луцького районного деканату.

9 квітня

День заснування храму: 5 років тому, 2011-го, – церква Апостола Андрія Первозваного в с. Островок Володимирського районного деканату.

11 квітня

День народження: 30 років тому, 1986-го, – священик Василь Гламазда.

12 квітня

День визначної події: 10 років тому, 2006-го, – створено видавничий відділ єпархії «Ключі».

13 квітня

День заснування храму: 25 років тому, 1991-го, – церква Різдва Пресвятої Богородиці в с. Хобултова Володимирського районного деканату.

15 квітня

День народження: 35 років тому, 1981-го, – священик Стефан Трефлер, настоятель парафій Різдва Пресвятої Богородиці в с. Пустомити, Йоана Богослова в с. Уманці Горохівського деканату.

16 квітня

День народження: 35 років тому, 1981-го, – священик Олександр Литвяк, настоятель парафії Святителя Миколая Чудотворця в с. Мстишин Луцького районного деканату.

24 квітня

День освяти храму: 10 років тому, 2006-го, – каплиця Великомучениці Світлани в Ковелі.

27 квітня

День народження: 40 років тому, 1976-го, – протоієрей Віктор Кузьмич, настоятель парафії Воздвиження хреста Господнього в с. Колона Іваничівського деканату.

35 років тому, 1981-го, – ігумен Яків (Мільян), намісник чоловічого монастиря Успіння Пресвятої Богородиці, парафій Святого Духа в с. Сокіл та Успіння Пресвятої Богородиці в с. Духче Рожищанського деканату.

Щиросердечно вітаємо вас із ювілеями, боголюб'язні отці, браття і сестри! Хай Бог благословляє усіх вас на многії і благії літа!

ПАЛОМНИЦТВА

20 березня – до почаївських святинь: лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни – жіночий монастир Богоявлення Господнього у Кременці – храм Пророка Іллі в Дубенському замку. Виїзд о 6.30. Повернення – о 20.00. Вартість поїздки 150 грн.

26 березня – до святинь Рівенщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мироточива ікона) – монастир у Межирічі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Пресвятої Богородиці). Виїзд о 6.30. Повернення – о 22.00. Вартість поїздки 150 грн.

27 березня – до святинь Львова. Виїзд о 6.30. Повернення – о 23.00. Вартість поїздки 270 грн.

16–22 травня – до святинь Грузії: Тбілісі – Мцхета – Сігнахі – Бодбе – Телаві – Ахалціхе – Боржомі. Поїздку очолює митрополит Луцький і Волинський Михаїл. Зголошуватися до 1 травня.

Реєстрація – не пізніше ніж за день до початку прощі (якщо не зазначено інше). Виїзд на всі богомілля – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі єпархії «Україна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (0332) 71–83–77, (050) 812–09–79.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

СЛОВО КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ – НА ВОЛИНІ

ЧИТАЙТЕ

Газета «Волинські єпархіальні відомості»: запитуйте у храмах, кіосках, передплачуйте на пошті (виходить раз на місяць). Звертатись: (0332) 72-21-82, hazeta.vyev@gmail.com
Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМу, біля обласної юнацької бібліотеки).
Розпорядок роботи: будні – 9.30–19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.
Звертатись: (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97, kljuchi@ukr.net

ДИВІТЬСЯ

Відеоканали в інтернеті: Youtube.com/PravoslaviaVolyni; Youtube.com/social1970
Передачі на обласному державному телебаченні: «Що каже священик» (виходить раз на місяць) і «Людина духовна» (щотижня). Слідкуйте за телепрограмою.
Звертатись: (0332) 72-21-82, telesobor@gmail.com

СЛУХАЙТЕ

Передача «Благо»: неділя, 7.30, FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).
Звертатись: (095) 126-40-77, blaho@ukr.net

ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ

Сайт pravoslaviavolyni.org.ua – історія, устрій єпархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, відео, газета, книги, аудіо, передруки.

Волинські єпархіальні відомості
За єдину Помісну Українську Православну Церкву!
Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату

Свідоцтво про державну реєстрацію: ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.
Засновник і видавець – Управління Волинської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату (Волинська духовна консисторія)
Друк – ТОВ «Волинська друкарня» (Луцьк, просп. Волі, 27). Тел. (0332) 24-25-07. Зам. 416. Наклад 3200 пр.
Передплатний індекс 91241

Редакція
Віталій КЛІМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Олександр БІЛЬЧУК (верстка, «ІНІЦІАЛ»)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове.
Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім.
Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1. Volynkonsystoriia@ukr.net.
Час роботи: понеділок–п'ятниця (крім святкових днів), 10.00–16.00.
Обідня перерва: 13.00–14.00

Керуючий єпархією
Митрополит Луцький і Волинський МИХАЇЛ.
Тел./факс (0332) 72-44-64

Канцелярія
Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Віце-канцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ.
Моб. (050) 956-70-00

Інформаційно-видавничий центр
Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба *(збір та опрацювання даних про діяльність єпархії)* – infosluzhba@ukr.net
Сайт pravoslaviavolyni.org.ua – info@pravoslaviavolyni.org.ua
Прес-служба (співпраця зі ЗМІ) – прес-секретар Андрій ГНАТЮК – pres-sluzhba@ukr.net
Газета «Волинські єпархіальні відомості» – hazeta.vyev@gmail.com
Телестудія «Собор» – гол. редактор Андрій ГНАТЮК. Telesobor@gmail.com
Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО.
Тел. (095) 126-40-77. Blaho@ukr.net
Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО.
Тел. (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97. Kljuchi@ukr.net

Капеланська служба
Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ
Інспектор з питань місійної діяльності – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК.
Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

Паломницький центр «Україна»
Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79

Відділ організації благодійності та соціального служіння
Тел. (0332) 72-44-64

Склад-магазин ікон, риз, церковного начиння тощо
Директор Богдан ТИШКЕВИЧ. Луцьк, просп. Волі, 2. Моб. (066) 217-25-58
Розпорядок роботи: понеділок–п'ятниця – з 10 до 18 год, в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва від 13 до 14-ї.

ПІЗНАЄМО БІБЛІЮ

ПОЧАТОК ТА ЗБІЛЬШЕННЯ ПОТОПУ

Закінчення. Початок на с. 7

і руйнування, то уявімо, яка ж маса води повинна була вилитися протягом цілих сорока діб. А якщо додати, що приблизно таку масу води віддала і середина земної кори, то постане картина неосяжного океану.

«…На п'ятнадцять ліктів … покрилися [усі високі] гори…». П'ятнадцять ліктів становлять близько 25 футів (1 фут = 30,48 см). На думку більшості сучасних учених екзегетів, не потрібно розуміти ці слова буквально, тобто що вода на 25 футів перевищувала й такі найвищі вершини, як Гімалаї та Еверест. Яка б не була глибина відомого водного басейну, завжди, однак, лінія суші, що проходить по його краях, повинна бути трохи вище за рівень води. Отже, уявляючи собі картину всесвітнього потопу, ми не в силах уявити собі такого положення земної поверхні, коли б вона повністю, геть уся, була залита водою. До того ж у Біблії нерідкісні приклади, коли ціле береться замість частини – «вся земля», у розумінні того чи іншого її пункту (Вих. 9:25; 10:15; 3 Цар. 10:24; Діян. 2:5). Цілком можна було б припустити, що і тут під висловом «вся земля» і «всі гори» розуміються земля і гори тієї округи, де проживало первісне людство, – в басейні рік Тигру і Євфрату, вищим пунктом якої була гора Арарат. Біблія і, зокрема, Новий Завіт вважає потоп за часів Ноя «всесвітнім», оскільки він потопив усе відоме письменнику людство. Хоча немає підстави вважати, що він потім укрив материки – Африку, Америку, Австралію. Письменник зіставляє його зі всесвітньою катастрофою, яка чекає світ у кінці часів, – із загибеллю світу від вогню перед явленням «нового неба і нової землі» (Мф. 24:37 і парал. 2 Пет. 3:5–7;1 Пет. 3:20).

«І позбулася життя всяка плоть, що рухається по землі, і птахи, і худоба, і звірі, і всі плазуни, що плазують по землі, і всі люди; усе, що мало дихання духа життя в ніздрях своїх на суші, вмерло. Знищились усі істоти, що були на поверхні [усієї] землі; від людини до худоби, і плазунів, і птахів небесних, усі були знищені на землі, залишився тільки Ной і те, що було з ним в ковчезі». Весь цей біблійний розділ виразно показує, в якому сенсі має розумітися всесвітність, чи універсальність потопу. Вона полягала саме в тому, що води винищили буквально все живе «на поверхні землі» – від людини до худоби, і гадів, і птахів, – крім, зрозуміло, врятованих у ковчезі. Отже, розглядаючи біблійний потоп з точки зору його результатів, ми повинні визнати його «всесвітнім», оскільки він знищив усе життя світу.

«Вода ж прибувала на землі сто п'ятдесят днів». Зростання і посилення вод потопу тривало протягом ста п'ятдесяти днів, або п'яти з лишком місяців, рахуючи й ті сорок днів, з яких почався сам потоп (ст. 17). Отже, якщо початок потопу покласти в перших числах листопада, то найвища точка його посилення припаде на сьомий день сьомого місяця, тобто в останні числа нашого квітня.

Священик Андрій ХРОМЯК,
викладач ВПБА, кандидат богословських наук

ХУДОЖНЄ СЛОВО

ПІСНІ НЕБОЖИТЕЛІВ

Жив собі один поет, залюблений у Небо. І надумалось йому створити пречудовий твір, що оспівує Небо. Оспівує Небо так, як ніхто на грішній землі. Оспівує Небо піснями небожителів. І склав він пречудовий твір, виливши на папері хвалебні ліроспіви усіх небесних чинів. Восхваляли Небеса ангели, архангели, серафими, херувими і всі небесні чини.

І видав поет цю чудову книжку, якої не бачив світ. І розійшлася вона по світу тисячними накладами… ба, не мільйонними – бо мільйони були залюблені у гроші та щоденні клопоти, і лише тисячі раз у раз мрійливо позирали у небо, посилаючи Йому свої надії, прагнення, зітхання… Із затаєним подихом і невимовним подивом вчитувалися тисячі у величні рядки, бачачи в них і поміж них саме Небо…

І от одному з тисячі подумалось осмілитись почути ті величні ліроспіви у своєму серці. І так, як бачило його серце, наспівав він музичні акорди небесного війська – спочатку для себе, на самоті, а потім… «А чому б усім не почути небесні піснеспіви?» – подумалось йому. І він записав ту музику на цифровий носій. Проте, оскільки був він чоловік воцерковлений і побожний, то поніс той диск до священика своєї церкви. «Може, передамо поетові – якщо це комусь потрібно?» – написав у записці, що доклав до диска. «Може бути, може бути, – сказав собі священик, послухавши музику. – Але ця музика не схожа на церковну. Отже, так на Небесах не співають. Спів янголів має звучати подібно до церковного». І він став думати, і наспівав диск заново – на ті ж слова, але тепер уже церковною музикою. Поклав диск у теку і з відчуттям виконаного обов'язку пішов спати.

Тут повернувся додому син священика – підліток, який в силу своїх вікових особливостей був іще й неформалом. Сів за комп'ютер, прослухав обидва записи на диску і пробурмотів до себе: «Що за дурня… На Небесах так не співають. Там свої люди, треба додати драйву, і текст треба читати під мелодійну музику, а не таку нудну, як оця». І він начитав текст речитативом під свою улюблену реп-дансову композицію. «Оце вже буде клас!» – сказав він, поклав лист назад до теки і, вдоволено позіхнувши, пішов спати.

На ранок священик заніс музику аранжувальнику, залишивши диск зі словами: «Подумай, як би його оформити. Має звучати, як на Небесах…» Прослухавши усі три файли, аранжувальник не лишився вдоволеним жодним. «Небесні гімни повинні звучати як справжня класика», – сказав він до себе. Награв на фортепіано серйозну мелодію, додав групу струнних, групу духових… і лишився цілком вдоволеним, постановивши на ранок передати диск потенційним виконавцям. Диск лишився на столі. З наклейкою: «Для директора філармонії. Ангельські пісні».

Директору філармонії передали диск, він скликав артистів, ті прослухали мелодії… і почали обурюватися. «У нас немає таких інструментів!» «Це нова концертна програма. Ми на таке не наймалися!» «І взагалі – музика непогана. Але вона НЕ АНГЕЛЬСЬКА!» Директор філармонії знизав плечима і відрікся. Він музику не писав. В його обов'язки входило адміністрування. І так більше ніж достатньо для нього повноважень, ще й за таку зарплату… «Якщо церковна музика – то передайте її в семінарію. Мають хор, хай виконують чи переробляють собі!» – запропонував художній керівник. Так і зробили.

Керівник семінарського хору взяв диск, прослухав усі записи, переспівав по-своєму, переписав ноти і залишився більш-менш задоволеним. Тоді скликав хор. Хористи, як належить смиренним християнам, послухалися. Співали раз, другий, третій…

– Та не звучите ви, як ангели! – спересердя кинув диск на стіл. – Марно сподіватися… Треба, напевне, стати небожителем, щоб співати, як небожителі…

І з ним усі погодилися. А через те, що ніхто не збирався ставати небожителем, ідею просто закинули.

І лежав той диск у комірчині, поки їх не стали переселяти у нову будівлю семінарії. Тоді диск разом з усім непотребом мали прибрати. Цим займалися побожні жіночки з церковного сестринства. А через те, що жіночки були віку таки похилого, здоров'я їх раз у раз підводило. Тому прибирати прийшла внучка однієї з сестриць, щоб виручити бабцю. Позбирала всі диски, які були, – все одно викидати… А вона могла б їх порізати на мозаїку чи блискітки до новорічних свят. Вдома, перед тим як утилізувати диски, вирішила перевірити, чи котрийсь працює.

Пісні небожителів залунали у скромній домівці… Цікаво…– подумала. Хоч і не по-ангельськи, звичайно… А диск занесла до школи, бо там збирали пожертви для дитячих будинків.

У дитячому будинку диск передали музичному керівникові. Вона прослухала всі записи – і надихнулася…

Напередодні Різдва усі бігали по магазинах, скуповуючи продукти і подарунки. Заклопотані, тільки вибирали очищені від снігу стежки, аби не посковзнутися часом. І тут раптом хтось вигукнув:

– Дивіться, ангели!

На небі збиралися хмарини, у формі небесних вісників з крильми…

– Чуєте? Вони навіть співають… – прошепотів хтось у юрбі, яка клацала камерами, щоб зафіксувати незвичне природне явище.

Камери стихли. Всі прислухалися до музики, яка лунала неподалік. Напередодні Різдва у місцевому Будинку культури проводився, як звичайно, конкурс дитячих хорових колективів.

– Це діти співають, – сказав хтось.

– Ангели їх чують, – додав інший. – І тому прийшли…

– Це просто вони чують ангелів, – сказав старенький дідок, спершись на палицю. – Бо вірять.

Чисті голосочки лунали увись і вшир, прямуючи невидимим шляхом до Неба. Спинився священик на своїх шляхах, і поет, і аранжувальник, і підліток-репер, і директор філармонії… І їм усім на хвильку здалося, що то ангельський спів до них долинув – не людський. І в ту хвилю вони нітрішки не сумнівалися, як мають лунати пісні тих, хто живе на небі… Пісні тих, хто вірить і бачить ангелів… І надихнулись священик, і поет, і аранжувальник, і підліток, і директор філармонії…

І рік по тому вже не в центральному Будинку культури – а в найбільшому концертному залі міста залунав новий концерт. І був там оркестр філармонії, і хор семінарії, і реперний ансамбль підлітків, і хор дитбудинку – бо всі вони надихнулися, і не хотіли втрачати цю можливість – поділитися своїм натхненням. І нехай ніхто не бачив ангелів із хмар у той день над містом. Головне – щоб усі були щасливі, і вірили. Бо віра бачить ангелів, і згода між людьми творить дива. І жителі небесних широт підспівували їм у високості…

Наталія ДОБЖАНСЬКА
Світлина Олександра БІЛЬЧУКА